

XXXVII. évfolyam. * 15. szám.
Budapest, 1932. augusztus hó 1.

MAGYAR SZÁLLODÁS ÉS VENDÉGLŐS.

HOTELIER ET RESTAURATEUR DE HONGRIE
UNGARISCHER HOTELIER UND GASTWIRT

A BUDAPESTI SZÁLLODÁSOK ÉS VENDÉGLŐSÖK IPARTESTÜLETÉNEK, A MAGYAR SZÁLLODÁSOK ÉS VENDÉGLŐSÖK
ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK HIVATALOS LAPJA

SZERKESZTI:
REDIGÉ PAR:
BALLAI KÁROLY

Organe et propriété du Syndicat des Hoteliers et Restaurateurs de Budapest

Organ und Verlag der Budapester Hoteliers- und
Gastwirtegenossenschaft

SZERKESZTŐSÉG (REDAKTION): BUDAPEST, IX., LENYAY UCCA 22. SZÁM ☉ TELEFONSZÁM: AUTOMATA 86-1-82

MEGHIVÓ

A MAGYAR SZÁLLODÁSOK ÉS VENDÉGLŐSÖK ORSZÁ-
GOS SZÖVETSÉGE 1932. évi szeptember hó 6-án, kedden
délelőtt fél 11 órakor Budapesten, Márkus Imre vendéglő-
helyiségében (III., Alsó-Margitsziget) tartja

XXXII. ÉVI RENDES KÖZGYŰLÉSÉT

amelyre az ORSZÁGOS SZÖVETSÉG tagjait tisztelettel meg-
hívjuk.

Budapesten, 1932. évi július hó 25-én.

AZ ELNÖKSÉG

POPPER MÓR ÉS LIPÓT RT. BORNAGYKERESKEDÉS
BUDAPEST-KÖBÁNYA, ELŐD UCCA 8.

TELEFON: JÓZSEF 35-9-78. — ALAPITTATOTT: 1869. ÉVBEN.

Az 1922. évi szőlő és borgazdasági kiállításon aranyéremmel kitüntetve.

Olvassuk, ferjessük lapunkat!

Szerezzünk előfizetőket!

A mi naptárunk.

<p>1932 augusztus 3 Szerda</p>	<p>D. e. 11 órakor a <i>képesítőbizottság ülése</i> az Ipartestületben. D. u. 4 órakor az <i>előjáróság rendes havi ülése</i> az Ipartestületben. Este 7 órakor <i>Jóbarátok vacsorája</i> Ammer Jánosnál (I, Etele tér 7.)</p>	<p>10 Szerda</p>	<p>D. e. fél 11 órakor a <i>képesítőbizottság ülése</i> az Ipartestületben. D. e. 11 órakor a <i>segédvizsgálóbizottság ülése</i> az Ipartestületben. Este 7 órakor <i>Jóbarátok vacsorája</i> Hermann Leónál (IX, Soroksári út 60. HÉV állomás.)</p>
<p>5 Péntek</p>	<p><i>Az adóközösség tagjainak adóátalányuk befizetése.</i> Este 8 órakor <i>vendéglősök vacsorája</i> Kutassy Lajosnál (I, Br Eötvös út 2. Svábhegyi nagyszálloda.)</p>	<p>12 Péntek</p>	<p>D. e. 10 órakor <i>Gundel János és id. Kommer Ferenc emlékéért ápoló asztaltársaság</i> összejövetele Kutassy Lajosnál (I, Br. Eötvös út 2. Svábhegyi nagyszálloda.)</p>

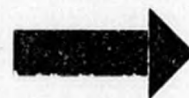
DUNA

dessertkülönlegességei, kekszei és ostyái minőségével és kivitelénél fogva első helyen vezet.
Tel.: 315-11.

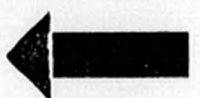
Cifka József pincegazdasági cikkek szaküzlete

BUDAPEST, V. KER., VILMOS CSÁSZÁR ÚT 48. SZ.
Borszivattyúk, szűrőgépek
és az összes borkezelési anyagok. Tel.: A. 228-92.

Dr. Kajdacsy szakorvos
VIII. József-körút 2. szám.
rendel: 10-4, és 7-8-ig
férfi- és nőbetegeknek

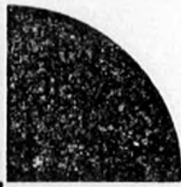

Mészáros FÁBIÁN Hentes
Előkelő étterem, penziók szállítója
V., Hold u. 13. Tel.: Aut. 10-4-3

DREHER

BAKSÖR

Ez a hely a

Vendéglősök Beszerzési Csoportja Rt.

részére van fenntartva.

Bérautó temetőbe, túrákra és külföldre **Rökk Szilárd** bérautóüzem Budapest, VIII., Rökk Szilárd ucca 30. Telefon **422-98**

FLASNER LAJOS, késműves és műköszörűs
Budapest, VIII., József körút 17. szám

20 éves cég.

Strenitzer Gyula vas-, rézbutor, sodrony ágybetét üzeme
Budapest, VIII. Hunyadi-u. 29. Tel. 31-0-92.

Mindennemű javítást, zománcozást, hegesztést a legolcsóbban vállalok.

SIDOL fém-, ablak- és márvány-tisztításra a legalkalmasabb!
Götzl Lipót „Sidol” vegyitermékek gyára Rt.
Telefon: 96-6-86.

Árverésből kávéházi, vendéglői, irodai, mindenféle üzleti berendezés, lakberendezési tárgyak, ebédlők, szőnyegek, stb. Legolcsóbb beszerzési forrása. Vesz és elad. Árveréseket sikeresen lebonyolít.

„MERKUR” bútort, üzlet és beraktározás,
BENDRE KÁROLY

VII., Hársfa ucca 1. szám. Telefon: J. 459-37.

JÁNY ÁRPÁD sütődéje, Budapest, I, Bors u. 1.
Telefonszám: Automata 503-35.

Reggel 7 órától kezdve egész napon át:

Friss sütemények és sörstangli különlegességek.

Előkelő szállodák és éttermek állandó szállítója.

Geduldiger Hugó

bélyegzőgyár Budapest, VI, Vilmos császár út 17.

Telefon: 22-8-95.

Vésések.

Táblák.

Vignetták.

IVANCSICS JÁNOS, órás és ékszerész

Budapest, Rakóczi út 9.

Telefon: 430-09

Aranyért, briliánsért, zálogcéduláért óriási árakat fizetek.

Zálogból kiváltott alkalmi vételek eladása.

Óra- és ékszerjavítások.

ZAKONYI LAJOS

Géplakatos, villany-, víz-, gáz- és szivattyúszerelő

Budapest, VI, Rózsa ucca 63 (Andrássy útnál).

Készít: mindennemű lakatosmunkát, szabadalmazott mélykút szivattyút. Szerel: Villamosvilágítást, erőátvitelt, hőtárolót, villámhárítót. —

Vízvezeték, egészségügyi berendezéseket, csatornázást és gázvezeték.

MATHEIDES DÁNIEL teherfuvarozási vállalata.
Bor, butor, kassza, zongora és mindennemű szállítás.
Budapest, VIII., Karpfenstein u, 19, Tel.: J. 35-1-50

WÜRCINGER IGNÁC

festő, tapétázó és mázoló Budapest, I, Horthy Miklós-út 9. Tel: Aut. 593-63. — Festő, tapétázó és mázolás munkálatok, fa- és vasbútorok, fürdőkádak fényezése.

DOBAI JÁNOS cserép- és palafedő cég

Budapest, VII., Dembinszky u. 6. Tel.: J 326-54.

Vállal: mindennemű új tetőfedés készítését bármilyen régi tetőfedés javítását és jókarbantartását

STETTNER BÉLA

húsüzeme Központi Vásárcsarnok 78. sz. fülke.

Telefon: Aut. 885-84. — Ajánlja naponta frissen

vágott marha-, borju- és sertéshusait a legolcsóbb

napi áron. Bármily mennyiséget házhoz szállítok.

Tegyen egy próbát és győződjön meg.

Tisztelt vendéglős urak szives pártfogását kérem.

Kitűnő tojásos **tésztakülönlegességek** kaphatók:
Szegedi Tarhonya és Tésztaipar

Kövesi Ferencné cégnél

Budapest, VIII., Gólya ucca 38.

MENDLOVITS FARKAS

jégszekrénygyáros

Budapest, IX., Dandár ucca 24. Telefon: József 36-0-67.

Elsőrangú szállodák, éttermek és kávéházak állandó

szállítója.

N. Reisner

házi jam- és konzervkülönlegességek üzeme

Jolán

BUDAPEST, IX., ERKEL U. 6.

Telefon: Automata 85-0-70.

Horváth Gábor

debreceni hentesárugyár lerakata. — Naponta első-

rendű debreceni különlegességek.

Gyár: Debrecen, Kossuth ucca 13.

Lerakat: Budapest, Erzsébet-körút 14. Telefon.

Szép, tartós, és így olcsó Wein és Társai lenszövőgyár

az a lendamaszt-asztalnemű, ágynemű, törülköző, törülő, melyet nagyobb tételnél névbeszövéssel szállít:

Budafok, Gyár ucca 27-31.

6-96-00.

Budapest, V., Bálvány ucca 24.

2-24-86.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Borpincészete

Fajborok, tömegborok, csemegeborok hordótételekben.

BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 29.

BUDAFOK, PETŐFI-ÚT 40. SZÁM.

Telefon: 11-5-57.

Telefon: József 30-6-67.

„DUNA”

magyar gyártmányu petroleumgázfűző és fűtőkészülékek, sütés-főzésre, vasalók tüzesítésére alkalmas, robbanásmentes, tiszta és szagtalan. Mintaterem **Budapest, Rákóczi út 17.**

Steiner és Szimper

szobafestők, mázólok, dísz- és templomfestők
Budapest, IX., Útfői út 57.
Telefon: József 306-29.

Villanyszerelést

csilláráthelyezést, antennaszerelemést és javítást
felelősséggel és jutányosan vállal:

MOZGAY ÉS TEHEL Andrásy út 55. szám
Telefon: 198-20.

A világ legjobb ruganyos ágybetétei és lószőrmátracok acélrugóbetéttel kaphatók és minden mennyiségben megrendelhetők **Ladvenszky Rezső** okleveles butortechnikus lakásberendezőnél, **Nyiregyháza, Bencs László-tér 6-7.**

Özv. Flórián Ferencné és Fia

tojás- és vajkereskedők
BUDAPEST, KÖZPONTI VÁSÁRCSARNOK
Naponta elsőrendű friss tojás és vaj.
Telefon: Automata 86-6-27.

Márványból

épületburkolást, portálokat, vendéglői és buffet asztalokat minden színben a legolcsóbb árban készít **Kronemer Dávid** márványiparüzem, **Budapest, X. kerület, Szállás ucca 44. szám.** :--: Telefon: 41-2-43.

FRANÇOIS PEZSGŐ

Crémant Rosé Transylvania sec

EXPORT TARHONYA ÉS TÉSZTA ÜZEM

Budapest, IX, Közaktár u. 28. Telefon 87-6-78
Vásároljunk közvetlenül a gyárnál:
tarhonyát, leves és házi tésztákat, panírozót.

Évőeszközök chromozását és nikkelezését

végeztesse **Nemes Edénél, VI., Nagymező u. 45. sz.**
Telefon: 189-80. Kérjen ajánlatot.

Fischer Zsigmond

sütőde
BUDAPEST, VIII, MADÁCH UCCA 27. SZÁM.
Mindenfajta sütemények, kenyér, zsurspecialitások.
ELŐKELŐ ÉTTÉRMEK SZÁLLÍTÓJA.

»TÖREKVÉS« GALVANIZÁLÓ-, FÉMCSISZOLÓ- ÉS NIKKELEZÉSI ÜZEM
Budapest, VIII., Kőrös-u. 26. Telefonhívó: J. 434-87.

FEIN JENŐ

ü. v. pincérügynöksége, **Budapest VII., Rákóczi út 80.** Telf: J. 394-64. Szakképzett szállodai és vendéglői személyzetek elhelyező irodája. Óvadékképes főpincérek, szobaasszonyok közvetítése.

Üvegszórók darabja —.18 fillér
Gyufatartók „ —.28 fillér

Grünwald, üvegyári raktár

IV., Ferenc József rakpart hat. Aut.: 843-39.

Naponta friss
vágású marha, borjú, sertés
és birkahúsok

HIMLER ÉS TÁRSA

mészárosok, Budapest
Közp. vásárcsarnok, Vámház téri főbejárat, jobbra

Kizárólag
elsőrendű áru. — Telefon:
J. 357-63

Harmatvíz a Hungária lithiumos gyógyforrás
szénsavval telített ásványvize

Megrendelhető:
I., Gellért rakpart 1. sz.
Telefon: Aut. 530-03

Renováltassa kopott fa- és bőrbútorait, lambériáit **»NOVAPOL«**-al
univerzális fa- és bőrfesték és gyorspolitur. Azonnal szárad, szagtalan és tartós.
Kérdezze meg asztalosát és fényezőjét. Kapható minden festéküzletben.

Bajza Sándor és Czrha Gyula okl. gépészmérnökök, **Budapest, V., Falk Miksa u. 32.**
szellőztetés, vízvezeték, egészségügyi berendezések, villanyszerelés, átalakítások és javítások. Tervezések.
Telefon: Aut. 27-1-47. Központi íftés.

POLITZER

ciánoz, takarít, sváb- és ruszni-irtást
express irtószerszettel már havi 5 pengő-
ért karbantart. Telefon

89-7-94

Csak hirdetőinknél vásároljunk!

MAGYAR SZÁLLODÁS ÉS VENDÉGLŐS

Iparunk és a válság.

Irta: **Marencsik Ottó**, vezérigazgató.

A JELENLEGI VILAGVÁLSÁG által okozott ernyedtség, amely a közlekedés minden ágában mutatkozik, az idegenforgalmat is erősen befolyásolta s ezáltal természetesen a szállodaiparra is bénítólag hatott.

Ripka Ferenc főpolgármester úr mondotta a közelmúltban, hogy nekünk az idegenforgalmat s annak problémáit még meg kell tanulnunk s amihez csak annyit fűzök hozzá, hogy nekünk az idegenforgalmat a *megváltozott viszonyokhoz mérten* kell megtanulnunk és a szállodaiparnak ezen megváltozott viszonyokat tekintetbe véve, kell a helyzethez alkalmazkodnia.

Az idegenforgalom is olyan, mint minden más, a gyakorlati élettel kapcsolatos tudomány vagy intézmény (pl. a szállodaipar), mert az idegenforgalomnál is előfeltétel, hogy *a gyakorlatból térjünk az elméletre s nem pedig fordítva.*

Az idegenforgalom fejlődésének további előfeltétele, hogy a nemzetközi forgalom minden mesterséges akadályok nélkül bonyolítottassék le. *Vizumkényszer, vámzaklatás és valutakorlátozás az idegenforgalom legnagyobb ellenségei.*

A most lezajló gazdasági válság minden téren jelentős károkat okozott, de ennek most beállott fázisa, a határok elzárása súlyos válságba sodorta az amúgy is még csak gyermekkorát élő magyar idegenforgalmat.

Az egész világ abban a reményben él, hogy a válság immár mélypontját érte el, mely után most már csak a várva-várt javulásnak, a gazdasági fellendülésnek kell bekövetkeznie. Mi is ebben a feltevésben élünk és nem maradhatunk tétlenül, vigyáznunk kell arra, hogy országunk a fejlesztő munkában háttérben ne maradjon s a jövő idegenforgalmunk érdekében már most minden lehetőt meg kell tennünk.

Az igazság érdekében legyen szabad kijelentnem, hogy országunk és főleg a főváros, idegenforgalmunk érdekében igen produktív munkát végzett és jelentős eredményeket ért el, amelyről minden

objektíven gondolkozó ember csak hálával emlékezhet meg.

Konstatálható, hogy az idegenforgalom nagy gazdasági értékét illetékes köreink teljes egészében felismerték s az ezzel foglalkozó intézmények az államtól kezdve a fogadóiparig igen hatásos propagandát fejtettek ki és ennek a munkának eddigi eredménye, hogy Magyarország a kultúr világ szemében már nem „terra incognita” többé és fővárosa azon látványosságok sorába tartozik, amelyet kultúrember nem nélkülözhet. Ma inkább, mint valaha, jut érvényre az a szózat „Extra Hungariam non est vita, si est vita, non est ita.”

A legfontosabb teendőnk egyike a szomszéd-országokkal való vizumkényszer megszüntetése s ha szükséges, viszonzóság nélkül is, mert ezen akció kezdeményezése nem csak az idegenforgalomnak, de a belforgalomnak is eminens érdeke.

Köztudomású, hogy majdnem minden nemzet, sőt az egész emberiség mily nagy válságokon, sőt megsemmisítő katasztrófákon ment keresztül, többnyire hosszú háborúk után, de bátran mondhatjuk, hogy a történelem fonalán még egyik sem közelítette meg a mai válság méretét.

Győzött és legyőzöttet egyaránt utólér a depresszió, amellyel szemben tanácstalanul áll az emberiség.

A gazdasági élet múltjában matematikai pontossággal 4 korszakot állapíthatunk meg:

1. A fellendülés, illetőleg a gazdasági konszolidáció korszaka.
2. A lassú, de állandó csökkenés és visszaesés korszaka.
3. Az általános depresszió korszaka és végül
4. A fokozatos ujjáéledésnek korszaka.

Bebizonyult az is, hogy az ilyen átmenetek, különösen ha azok hosszútartamúak, a gazdasági életben nagy változásokat idéznek elő — sok esetben úgy alakulnak át a viszonyok — hogy a múlttól teljesen eltérő, új korszakot szülnek.

Mintha csak a természet állapítaná meg a nemzetek gazdasági törvényeit is, annyira szabályos sorrendben következnek be ezek a változások s ez a körülmény erősíti meg bennünk azt a feltevést, hogy a természet maga kényszeríti az embert a vé-

Borkereskedelmi és Mezőgazdasági Részvénytársaság

Vezérigazgató: **Klaber Miksa**

Pincészet:
BUDAFOK, PETŐFI ÚT 16. SZÁM
Telefon: 69-6-98

Városi iroda:
BUDAPEST, V. ARANY JÁNOS U. 10
Telefon: 14-2-62.

SABOL

a hófehér sváb vész egyszeri hintésre pusztít!
SABOL-FÉLE JOKER ROVARPERMETEZŐ A LEGJOBB!
 Sabol rovarszaki laboratórium, Német u. 10/12. Tel.: 32-1-54. Kérje háztartási üzletekben

dekezésre, amidőn az átalakulások fázisait felismeri, ezekhez alkalmazkodik és lehetőleg a saját előnyére használja ki.

A válságok mindig hatalmasabbak voltak az emberi akarathoz. Az emberi energia mindaddig nem volt képes a viszonyok állandó változását megszüntetni.

A termelés, az iparcikkek és élelmiszerek árai állandóan változnak, amennyiben emelkednek vagy süllyednek. Láttuk, hogy a kultúrállamban a gazdaságilag konszolidált időkben a munka bére többnyire gondtalan életet biztosított a dolgozónak. Gazdasági depresszió alatt a legprimitív életmódot is alig engedi meg.

A munka mindig az emberiség legnagyobb áldásának bizonyult. Ha az emberek nem a munkájukból éltek volna, ma nem beszélhetnénk kultúráról. Csak a munka, a fizikai és szellemi munka az, amely a kultúrembert egyaránt elteti.

Csökkenett jövedelem vagy a pénznek gyengített vásárlóereje, korlátozása kényszeríti az embert, ami azonban a kultúra sorvadására vezethet. Az ilyen akut válságot természetesen követi a túltermelés és ennek nyomán halad az emberiség legnagyobb átká — a munkanélküliség, — ez a keserves állapot, amelyben éppen most vagyunk.

A bizonytalanság ilyen korszakában önvédelmi intézkedések szükségesek, de egyúttal emberi és polgári kötelessége mindenkinek minden eszközzel odahatni, hogy nemcsak a gazdasági, de az erkölcsi viszonyok túlzottan le ne romoljanak.

Ennek egyetlen eszköze a segélynyújtás, amidőn mind az állam, mind mindenki, aki erre hivatott, munkaalkalmat teremt, de természetesen csak oly munkát végeztet, amely a gazdasági élet és ezzel a kultúra fellendítését szolgálja.

Azt hangoztatják, hogy a gazdasági válságnak egy jó oldala is van és ez abban áll, hogy a múltban elkövetett hibák tanulságául szolgál, illetőleg lehetővé teszi, hogy azokat a jövőben elkerülhessük. Alapos a gyanúm, hogy ez az intés a szállodaiparnak is szól.

Tanulmányoznunk kell tehát az előttünk tornyosodó problémákat, melyeknek egyike a viszonyokhoz alkalmazkodó árpolitika.

Amilyen szükséges a szálloda- és vendéglősiparban ezen a téren egy általános revízió, olyan szükséges a védekezés az esztelen és erkölestelen árronbolás ellen és ennek egyetlen eszköze mindig volt és lesz a szaktársi összetartás és egyetértés.

Qui tacet consentire videtur.

Az italmérési engedélyek bérbeadása.

(Cz.) LAPUNK LEGUTÓBBI SZÁMÁBAN egy közlemény jelent meg a strómanokkal dolgozó borkereskedőkről, mely azzal az égető kérdéssel foglalkozott, hogy a szakmánkhöz nem tartozó idegen elemek tönkrement kartársainkat arra használják fel, hogy ezek italmérési engedélyeivel tömeges söntéseket létesítsenek és ezzel még jobban súlyosbítsák az amúgy is ezer gondokkal küzdő vendéglősök helyzetét.

A *Pénzügyi Kurír* hosszú cikkben foglalkozik ezzel a kérdéssel, sőt néhányat meg is nevez azok közül, akik rendszeresen üzik az italmérési engedéllyel való üzérkedést. Erre, a lapunkban is leközölt, cikkekre az egyik érdekelt fél esodálkozását fejezte ki, hogy miért szólal fel ez ellen lapunk, holott az engedély bérbevitelével tulajdonképpen a tönkrement vendéglősöket segítik.

Az illető igen nagy tévedésben van, mert az ipartestületnek és annak lapjának elsősorban igenis főhivatása az, hogy kartársainkat védje, visszatartsa olyan eszelekvésektől, amelyek helyesen ítélve, érdekeit sértik. Mert lássuk csak, kinek van haszna abból, hogy ilymódon kötnek üzleteket a felek titokban, egymás között?

Sajnos, a nagy gazdasági válság egyik szakmát sem kímélte meg, a vendéglősipar is nyögi a nagy szegénység, illetve pénztelenség átkát. Az indoklatlanul magas házbérek s a többi nagy terhek miatt alig bírják fenntartani magukat, s elkezdődik a redukálás az egész vonalon. Végül már így sem megy, lehúzzák redőnyöiket és megszüntetik az üzemet. — Leveszik a falról az engedélyt s vagy szüneteltetik, vagy visszaadják az illetékes hatóságoknak, amely kérelemre bármikor, újból kiszolgáltatja az illetőnek. Azután elkezdődik a küzdelem az elhelyezkedésért.

Azonban vannak — sajnos mindinkább többen — kik már azzal a céllal zárják le üzleteiket, hogy engedélyükkel kereskedjenek.

Az ujságban, az apróhirdetések rovataiban olvashatók nyílt felhívások, úgyszintén a megbízott ügynökök dolgoznak azon, hogy az ilyen szorult helyzetbe jutott vendéglőst rábeszéljék engedélye bérbeadására. 60—100 pengőt adnak havonta érte és a szerencsétlen, tönkrement ember, anélkül, hogy gondolkodna, két kézzel kap az ajánlat után. Oda-viszi engedélyét, vakon aláír mindent, csak hogy egy kis pénzhez jusson.

SZENT ISTVÁN PORTER SÖR

A POLGÁRI SERFŐZDE

PÁRATLAN KÜLÖNLEGESSÉGE

Temetkezési együletünk temetési gondjainkat megszünteti. Iratkozzunk be!

Pedig a tulajdonképpeni tönkrejutás csak ekkor kezdődik. Mert milyen üzlethez adja a jogát?

Egészséges, életképes üzletnek nincsen szüksége arra, hogy bérbevegyen engedélyt, mert szakmához tartozó egyén a tulajdonosa. Tulajdonképpen az úgynevezett konjunktúra-üzletekről van szó, vagyis olyan egyének tőkebefektetéséről, akik kihasználják minden idők jól jövedelmező vállalkozásait.

Rendszerint olyan helyiségeket keresnek, melynek italmérési engedélye sohasem volt, tehát jogfolytonossága nem áll fenn, sőt engedélyt nem is ad a pénzügyigazgatóság. Ezért kell időnkint új jogos, aki átlag 6—8 hónapra biztosítsa az üzlet nyitvatartását. Ekkor a pénzügyigazgatóság elutasítja az áthelyezési kérvényt. A tulajdonos új áldozatot keres, a szerencsétlen tönkrement vendéglős pedig újra kenyér nélkül marad.

Ha szerencséje van, nem jönnek rá a hatóságok arra, hogy engedélyt bérbe adta, akkor a törvény kijátszásának büntetésétől megszabadul. De minden esetben a következő terhek maradnak a nyakán, tekintve, hogy a névleges tulajdonos felel mindenért. Italmérési illeték, adók, társadalombiztosító és egyéb tartozások, melyeket a lelkiismeretlen tényleges tulajdonos rendszerint elfelejt kiegyenlíteni. Az engedélyt bérbevevő nem kockáztat semmit: a bérbevett engedélyért kifizetett összeget ily módon szerzi vissza.

Igy a tönkrement vendéglős kapott 6—8 hónapra 400—500 pengőt, ezzel szemben tartozása még többet szaporodott. És ha olyan helyzetbe kerül, hogy újra vendéglőt nyithat, előbb ki kell fizetnie másnak minden tartozását.

Perelni nem tud, mert a törvény nem védi azokat, akik annak kijátszására törekednek. Tulajdonképpen semmiért tette kockára az existenciáját, mert hiszen ha rájönnek a tiltott bérbeadásra, hivatalosan elveszik az italmérési jogát és öt évig nem kap újat. Kinek van ebből haszna?

A tönkrement vendéglősnek nem, mert csak az adóssága szaporodott, a kinstárnak sem, mert nem tudja behajtani adóit, egyik féltől sem.

Ezek, az úgynevezett söntések, melyekkel el van árasztva egész Budapest, ezért képesek ezek olcsó árakkal dolgozni és így lesznek ezek az okozói annak a válságos helyzetnek, melybe iparunk az áldatlan konkurrencia miatt került. A tisztességes és vergődő vendéglősök érdekében kívánatos, hogy az illetékes hatóságok vegyék alapos és gyors vizsgálat alá az italmérési engedélyt kérőket, hiszen ma már az a helyzet, hogy egy uccában két-három, a súlyos válsággal küzdő tényleges vendéglős és öt-

Jégszekrények
0 r- és sűrűmérés készülékek gyára és rekláma

Klement András
Budapest, VII. Király u. 27 (udvarban)
Telefon: József 40-1-10

Állandó nagy rakár minden méretben. Kedvező fizetési feltételek. Olcsó ár. Jégszekrények pontos javítása. Kérjen árjegyzéket!
Lerakat: Debrecen, Hatvan u. 1.

ször annyi, az ilyen idegen joggal dolgozó, adót soha nem fizető zúgiparos.

Nem lehet érdeke az államnak az, hogy egy komoly, tiszteletreméltó szakmának elpusztulásához segédkezett nyújtson. Nem lehet érdeke a vendéglősségnek sem, hogy a törvény kijátszására egyesek szánandó szerepben felhasználhatók legyenek. Éppen ezért óva intünk minden kartársunkat attól, hogy üzérkedjen engedélye bérbeadásával, mert az a vendéglős, aki magát szorultságában és könnyelműségében kiszolgáltatja ezeknek a rosszhiszemű vállalkozóknak, egyéni pusztulásuk mellett saját szakmája fölött huzza meg a lélekharangot ...

Mire kell vigyázni útközben?

Irta: Tábori Kornél.

Utazási nyelvleckék.

Ismételten kérik az idegenforgalmi körökből, hogy valami szótárfélét is közöljünk vagy legalább könnyű kis nyelvleckét, amely egyrészt segítőtül szolgál külföldön, másrészt az ideérkező vendégek körül simábbá teszi az érintkezést.

Csakugyan sok apró bajtól és kártól megóv az ilyen kis nyelvtani *guide*. Az Államvasutak hivatalos menetjegyirodája, az IBUSz Utitervek című praktikus könyvében, amelyről már írtunk, rövid szótárt ad „az idegen országokban való utazás némi megkönnyítésére.” De csak négy oldalon, négy nyelven; azonkívül a nemzetközi menetrendkönyvekben használt jelzések kis szótárával is szolgál. Mi most egészen másféle anyagot igyekszünk összehordani és elüljáróban furesa, itt-ott mulatságos dolgokra hívjuk föl a figyelmet, amiket a legjobb szótárakban is nehéz megtalálni.

A legtöbb tévedést, bizonytalanságot és túlkiadást is az okozza, ami az idegen szállással vagy étkezéssel jár. Persze nem a gyakorlott globetrotterekre gondolunk, hanem az átlag-utasokra, akik például — hogy stilszerű idézettel éljünk — még azt

Borközraktár és Borértékesítő Részvénytársaság

Petőfi út 10—12.

Budafok

Telefon: A. 69-8-01

sem tudják, hogy a *hors d'oeuvre* a fürdőhelyi koncertnél „műsorankívüli szám“, de a vendéglőben már előétel (régii magyarsággal: ízesfalat.) Vagy a *lettre d'amour* szószerint ugyan: szerelmes levél; de ha étlapon áll, akkor tézstanemű.

Érdekes, hogy a legtöbb nagy külföldi étteremben magyar származású fogásokra is bukkanunk, sőt hébe-hóba magyar a megjelölés is. A *sauté de boeuf à la hongroise*: marhapörkölt, a *pate la hongroise* (másnéven *rissolles à la marmelade*) lekváros derelye, a *sauté à la hongroise*: tokány. A *poulet aux paprika* vagy *poulet à la hongroise*: csirkepaprikás. A paprikán kívül még egy szó szerepel eredeti, bár néha elferdített magyarságában. Ez a *poulet en gulyás à la hongroise*, a csirkegulyás.

Mily előkelően hangzik némely fülben az *choux aigres*! Magyarul a jó öreg: lucskoskáposzta. Vagy a *tripes à la mode de Caen*, ami nem egyéb, mint egyszerű pacal. De az angol király magyar udvari szakácsa, a remekfőztü Görög mester Caen-módra csinálta, még pedig olyan jóízűen, hogy az uralkodó minden héten kért belőle és amint a népmese mondja, talán még a tizujját is megnyalta utána.

Szó sines róla, hogy minden menu-finomság nevét be kellene magolnunk. Vannak rejtelmes nevek a nemzetközi relációkban is elősmert szakértő, Marencich Ottó gazdag szótárában, amelyeket holmi perfekt francia-tudók is zavartan olvasnak. Teszem azt: a *barbue* magyarul bajuszos vörös márna; de a szakszótár is örök titokban tartja, hogy mi is az a márna? Csak további nyomozás deríti ki, hogy tengeri hal.

Abból se lesz katasztrófa, ha a jámbor utas nem tudja, hogy a *poule de neige*: dunnalud. Vagy hogy a *rarebit*: sörrel leöntött reszeltajt kenyéren pirítva és hogy az *olla patrida*: spanyol vastag főzelékves, vegyesfőzelék kolbással húsdarával és szárnyassal.

De az ilyesmi legalább vigaszul szolgálhat, hogy nehéz étel nemcsak nálunk akad, sőt tizszer gyomorterhelőbb is van, mint a *sauté de carpe à la hongroise*: a pörkölt ponty, vagy az *écrevisses sautés à la hongroise* a szintén magyar szakács által „föltalált“ rákpörkölt.

Sajnos azonban, sok utas úgy ül a külföldi étlap előtt, mint az a bizonyos „veau“ az újkapu előtt. Amikor szeretne végre egy jó kis metéltet, vagy pestiesen: nudlit enni, nem is sejti szegény, hogy ott van előtte az étlapon, csak ezen a lágy költői hangzású néven: *nouvelle*.

Megesik, hogy a sűrű étlap neveinek háromnegyed részéről nem is álmodja, hogy mi az. És most már ott tartunk, hogy a született franciák egy része sem tudja, hogy mit jelent az a különböző *à la Médicis*, vagy *à la marquise*, sőt *à la Michel Angelo*. Neki legalább egy-kettőre megmondhatják, hogy marhahús-e vagy medvetalp. De az utasok másrésze „el van veszve“, ha folyton kérdezni kell, mert ha a kérdést somogyi tájszólású franciasággal ki is nyögi, a választ éppen nem mindig érti meg.

Ezért hasznos a két, háromnyelvű kéziszótár, amelyen csak rá kell böknii az illető szakkifejezésre. Ilyen nézőpontok vezetése alatt igyekszünk több nyelvű *útiszótárt* összeállítani *à la client d'hotel*, a szállodai vendég szájaíze szerint.

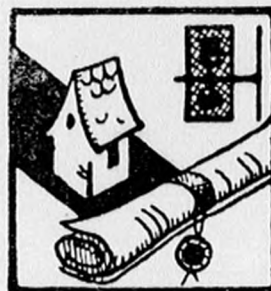
FÜRST BERNAT

Budapest legrégebb és legmegbízhatóbb **művészügynöksége**

BUDAPEST, VII., HÁRSFA UCCA 40.

Sürgöncim: **Artistik Budapest**. Telefon: József 46-5 60.

Cigányzenekarok, női zenekarok, jazz- és szalonzenekarok, énekes bázongoristák, artisták és táncművészek közvetítése. A Magyar Cigányzenészek Országos Egyesülete hivatalos közvetítő irodája. Irodai órák d. u. 3-6-ig

Hivatalos ügyek

Ismételten szabályozták a szikvíz előállítását és forgalombahozatalát.

A Budapesti Közlöny f. évi július hó 17-én kelt 160. száma közölte a kereskedelmi minisztérium 139.048 számú rendeletét, mely szerint a vendéglősök, stb. szikviznek előállítására úgynevezett autótank-készüléket üzemekben f. évi július 24. napjától kezdve nem állíthatnak fel.

Bár a rendelet azok szerzett jogait, akik autótankot a tilalmi rendelet megjelenése előtt állítottak fel, nem érinti, ipartestületünk legerélyesebben foglalt állást a közérdeket, valamint ipari érdekeket sértő rendelet ellen.

Démusz János elnöklete alatt a minap megtartott értekezleten ipartestületünk szikvízbizottsága délelőtt és folytatólagosan délután megtartott értekezleten foglalkozott a rendelettel s elhatározta, hogy kérni fogja az italmérőkre és a közérdekre egyaránt káros rendelet felfüggesztését.

Az értekezlet eredményeként Keszey Vince elnök és Démusz János tisztelegtek Tormay államtitkárnál, a szikvízrendelet kibocsátójánál, aki kijelentette, hogy a készülő új szikvízrendeletet, amely végérvényesen fogja szabályozni a szikvíz előállítását és forgalombahozatalát, nem fogják addig kiadni, amíg előzőleg az összes érdekeltet meg nem hallgatják.

Jelentkezzenek a sörgyáraktól készpénzért vásárlók!

Azok a fővárosi kartársak, akik a sörgyáraknak a sör leszállítása alkalmával fizetnek, érdekeik megvédeése céljából külön blokkot kívánnak alakítani. E célból szükséges megállapítani a készpénzben fizető vendéglőskartársak számát és ezek által az 1931. évben kimerített sör mennyiségét. Felkéretnek ezúton az érdekelt kartársak, hogy legkésőbb f. évi augusztus hó 5-ig az ipartestület helyiségében, a hivatalos órák alatt jelentkezzenek és igazolják az 1931. évi sörfogyasztásukat.

Hattyu gőzmosó és fehérnemű kölcsönző vállalat

Budapest, VII., Klauzál-u. 8. Telefon: J. 38-5-58 és 38-5-59.

Az ország legnagyobb gőzmosó üzeme, legmodernebbül újonnan berendezve!

Legkíméletesebb mosási rendszer!

Kérjük az ipartestületi tagdíjak sürgős befizetését!

Az előljárási ülés.

Előljárási ügünk július 13-án tartotta rendes havi ülését *Keszey Vince* elnöklete alatt. A július 6-ára összehívott előljárási ülés határozatképtelen lévén, alapszabályaink 13. §-a értelmében szükségessé vált újabb ülés egybehívása, mely már a tagok számára való tekintet nélkül határozatképes volt. Így történt, hogy a július havi előljárási ülés csak 13-án volt megtartható.

Elnök a megjelenteket üdvözölve, a jegyzőkönyv hitelesítésére *Gundel Károlyt* és *Potzmann Mátyást* kérte fel.

Napirend előtt elnök kegyeletos szavakkal emlékezett meg *Kommer Ferencről*, az ipartestület tiszteletbeli tagjáról, aki f. évi június hó 17-én váratlanul elhalálozott. Javasolta, hogy a jelenlevők felállással fejezzék ki gyászukat s az ülés jegyzőkönyvében örökítse meg elhunyt emlékét.

Napirendre áttérve, elnök felolvastatta a kereskedelemügyi miniszter leiratát a borral való illegális üzérkedés megakadályozása tárgyában. Eszerint a

MÁV igazgatósága a legerélyesebb intézkedéseket megtette aziránt, hogy az alkalmazottak, főleg nyugdíjasok által — vasúti menetkedvezmények felhasználásával — üzött illegális üzérkedésektől eltiltassanak és az ilyen üzérkedések minden rendelkezésre álló eszközzel megakadályoztassanak. Ami a vasúti kocsikba az utasok által bevihető bor mennyiségének korlátozására irányuló kérelmet illeti, arra nézve a leirat megjegyzi, hogy a magyar Vasúti Üzletszabályzatnak vonatkozó rendelkezései értelmében minden utas a magával hordott tárgyakból annyit vihet magával a személyszállító vasúti kocsikba, amennyi a saját ülőhelye fölött és alatt az együttutazók kényelmének és személybiztonságának veszélyeztetése nélkül elhelyezhető. Ezen túlmenőleg a személyszállító kocsikba bevihető tárgyak mennyiségének korlátozására a Vasúti Üzletszabályzat alapot nem nyújt. Éppen azért az 1928. évi október hó 1. előtt érvényben volt Magyar Vasúti árudíjzabásnak azt a rendelkezését, amely szerint a személyszállító kocsikba bevihető bor mennyisége 5 litert meg nem haladhat, mint a Vasúti Üzletszabályzat rendelkezéseiben jogalappal nem bírót érvényteleníteni kellett.

A borral való üzérkedés ellenőrzésére vonatkozó azt a kívánságát az ipartestületnek, hogy evégből a pénzügyőrség rendeltessék ki, a vonatkozó intézkedés megtételére a pénzügyminiszterhez tette át.

Végül pedig ami a beadványban foglalt azt a kérelmet illeti, hogy a borbehozatal a vasutakon csak hitelesített edényekben (demijonokban) történhessék, erre vonatkozólag a leirat a következőket jegyzi meg:

„Amennyiben a bor a vasutakon hordóban szállítatik, a hordók jelzési kötelezettsége fennáll. Ha azonban a fentemlített edényekben (demijonokban) csak szállítják a bort, de el nem adják, abban az esetben, ezekre az edényekre, az 1907. évi V. te. értelmében, a hitelesítési kényszert kimondani nem lehet, mert az idézett törvény értelmében, csupán a közforgalomban, vagyis az adás-vétel alkalmával használt ilyen edények esnek hitelesítési kötelezettség alá. Azt a körülményt pedig, vajjon a vasúton szállított bort a fentemlített edényekben eladás céljából hozták-e be, vagy sem, a szállítás alkalmával még megállapítani nem lehet.“

Szabadalmazott
jégszekrények,
vendéglői berendezések
gyári áron.

KRAUSZ S. ÉS FIA
jégszekrényüzem
Bpest, VI., Gr. Zichy Jenő u. 4.
és VI., Nagymező ucca 68.
Telefon: 162—89.

Elnök felolvastatta a kerületi előljárási értekezletének értesítését, mely szerint az államrendőrség panasz tárgyává tette, hogy az 59.667—1924. K. M. sz. rendelet 27. §-a ellenére is, mely szakasz a péksütemények fogdosását és ropogtatását kihágási eljárás megindítása mellett tilalmazza, a közönség egy része ennek a tiltó rendelkezésnek ellenére is válogatás közben a süteményeket összefogdossa és összeropogtatja, Ebből az okból a kerületi előljárási felkérték ipartestületünket, hogy a tiltó rendelkezésre figyelmeztesse tagjait.

Elnök felolvastatta a Magyar Serfőzők Egyesületének válaszlevelét, melyben arról értesítik az ipartestületet, hogy a jelenleg érvényben levő engedményeknél nagyobbakat nem nyújthatnak, ugyancsak nem szállíthatják le a sör árát.

Elnök felolvastatta a Szikvizgyárosok Országos Szövetségének levelét, melyben felkérlik az ipartestületet, hogy a szikvizeseikkel szemben előforduló bármely panaszt velük közöljék. Tudomására adják az ipartestületnek, hogy általános áremelést mind a tank, mind a többi vevőknél csak közös hozzájárulás alapján végeznek, a vendéglős szabadon választhatja szikvizszállítóját.

Elnök ismertette az 1932. évre megállapított járdafoglalási díjakat.

Felolvastatott még dr. Éber Antalnak, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara elnökének levele, melyben köszönetét fejezte ki elnökségünknek azon elismerő és köszönő sorainkért, melyeket a Budapesti Nemzetközi Vásár sikere alkalmával hozzá intéztünk.

Klein János arra kérte az elnökséget, hogy járjon el azokkal szemben, akik a sörárakat letörik, mert lehetetlen helyzet, hogy egyesek 20 fillérért mérk a pohár sört akkor, amikor annak önköltségi ára jegeles nélkül 17 és fél fillér.

Elnök a felszólalásra adott válaszában kijelentette, hogy meg fogja találni azt a megoldási módot, mellyel el lehet járni hivatalosan is azokkal szemben, akik lehetetlen söráraikkal tönkreteszik az ipart.

Több tárgy nem lévén, kisebb ügyek elintézése után elnök az ülést bezárta.

Az ipartestületek reformja és az ipartestületek országos központjáról szóló törvény végrehajtása.

A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara július hó 21-én tartott ipartestületközi értekezleten letárgyalta az ipartestületek országos központjáról szóló végrehajtási tervezetet, valamint az ipartestületi törvény végrehajtási utasítását az alapszabálytervezetekkel egyetemben. Ipartestületünk az értekezleten részt vett s a tervezetekre vonatkozó álláspontját hozzászólások formájában

Vendéglősök figyelmébe!

BERÉNYI JÁNOS
kárpitósüzem
IX., Bokréta ucca 10. szám.

Vállal minden kárpitós-munkát
helyben és vidéken legolcsóbban

FUCHS OSZKÁR ü. v. PINCÉRÜGYNÖKSÉGI-IRODA, Budapest, VIII., Rákóczi-út 55.

Ajánl: Szálloda, kávéház, étterem és vendéglő részére PINCÉRT, PINCÉRNŐT, SZOBAASSZONYT stb. helyben és vidékre.
Telefon: 32-4-59.

előterjesztette. Ugyancsak július 21-én délután az Országos Kézműves Testület tárgyalta a tervezeteket, ezen az értekezleten is résztvettünk. Különben a vonatkozó tervezeteket végérvényesen a kereskedelmi minisztériumban július hó 29-én megtartott ankét tárgyalta.

A külföldi honosoknak tanoncként való szerződteséről.

Dr. Kenéz Béla kereskedelemügyi miniszter f. évi július hó 4-én 133.001. sz. alatt kiadott rendeletével arról értesítette az iparhatóságokat, ill. az ipartestületeket, hogy *külföldinek az ország területén munkát vagy alkalmazást vállalni csak érvényes munkavállalási engedély alapján szabad.* Sőt munkavállalási engedély hiányában külföldi állampolgárral tanoncszerződés sem köthető. — A külföldi honosoknak ipari munkavállalási engedély iránt benyújtott kérvényei elbírálásánál azt a tényt, hogy ezt megelőzően valamely munkáltatóval tanszerződést kötöttek, még a külföldi jóhiszeműsége esetén sem lehet figyelembe venni.

Tilos a sütemények fogdosása.

Lapunk f. évi július hó 1-én megjelent számában közöltük azt a rendelkezést, mely megtiltja a péksütemények fogdosását és ropogtatását. Amint értesültünk, a rendelet betartását a rendőrség már ellenőrzi. Ipartestületünk külön plakátokat nyomtatott, melynek szövege figyelmezteti a közönséget, hogy péksüteményeket fogdosni avagy ropogtatni tilos. Ezeket a plakátokat ajánlatos az üzlethelyiségben látható helyen kifüggeszteni. A figyelmeztető plakátok darabonként 30 fillérért beszerezhetők az ipartestület irodájában.

M. R. M. Haan halála.

A kerepesiúti temetőben a napokban egy amerikai magyart temettek: R. M. Haan amerikai volt szállótulajdonost, aki Bécsben halt meg. Egyike volt azoknak az Amerikába szakadt magyaroknak, akik tengerentúli fogadott hazájukban derekasan megállták helyüket s nagy vagyonra tettek szert. Huszonhatéves korában ment ki Amerikába. Csak látogatóba készült s az amerikai bankvezetést akarta tanulmányozni. Éles üzleti érzékével hamarosan jól beletalálta magát az amerikai éltbe. Lemondott arról, hogy bankember maradjon, mert meglátta a vendéglőipar terén Amerikában kinálkozó lehetőségeket. Eleinte bort importált Magyarországból, azután vendéglőket nyitott. Karrierjének egyik jelentős állomása volt a newyorki *St. Regis Hotel* megteremtése, mely Newyork egyik legelőkelőbb szállója és vendéglője volt. Csak hat évvel ezelőtt vált meg tőle, azután sorra eladta vendéglőit is, utoljára 1926 nyarán

a Broadway 290. szám alatt levő Haan's Restaurantot is. Ezzel egy rendkívül érdekes, színes és változatos amerikai magyar karrier utolsó fázisához érkezett az amerikai szálló- és vendéglő-üzlet terén. De utolsó vendéglőjének eladása után sem vonult vissza véglegesen az üzleti élettől. Megmaradt továbbra is cukorkagyárosnak, már pedig a Haan-féle cukorkák, amerikai magyarak tanuskodása szerint, kiállták a versenyt a leg-híresebb budapesti gyártmányokkal is. Volt Haan életének egy mozzanata, mely a kivándoroltat ismét közel hozta elhagyott hazájához. A háború után Hoover, aki akkor kereskedelemügyi miniszter volt, Budapestre küldötte azzal a megbízással, hogy szervezze meg az elhagyott magyar gyermekek segélyezését. Kétszer is járt Budapesten: 1919-ben és 1921-ben és mind a két ízben nagy munkát végzett itthon a háborúutáni nyomor enyhítése érdekében. Ez érdemeinek elismerésül a magyar vöröskereszt érdemkeresztjének kitüntetését kapta. — Most ismét hazajött, utoljára és Budapest földjében pihen.

Mennyit költenek a svájci szállodások az idegenforgalmi propagandára?

Ez a kis ország, amely igazán gazdagnak mondható természeti szépségeiben, csaknem kizárólag az idegenforgalomra van utalva. Fénykorát az elmúlt évszázad második felében élte, mikor a világ minden tájáról özönlöttek oda a természetimádók, a turisták. Ellepték a hoteleket és a hegyi lakóknak az idegen volt a fő kereseti forrása. Egymásután épültek a turistaszállók s a városokban az internacionális publikum befogadására előkelő hotelek pazar kényelemmel berendezve.

A szállodákba befektetett tőke több mint 1.5 milliárd svájci frank. Azonkívül 3.5 milliárdot áldoztak a szövetségi vasutakra és sokszáz millió frankot hegyi pályákra, gőzhajókra stb.-re, melyek mind, kizárólag az idegenforgalom céljait szolgálják.

Az idegenforgalom az elmúlt évben 250-300 millió frankot ért el.

Svájceban a szállodaipar a nemzetgazdaságnak egyik legnagyobb támasza és egyike a legfontosabb iparágaknak. Az elmúlt évben üzemeikben 63.000 embert foglalkoztattak és az ottani statisztika adatai szerint 160 millió frank értékű árút használtak fel.

Tehát óriási érdekek fűzik őket az idegenforgalom emeléséhez és ehhez állami, valamint hatósági támogatást kapnak azonkívül, amit maguk az érdekeltek adóznak. Így a *szállodaipar évente 8 millió frankot áldoz reklámra, s a szövetségi vasutak költségelírányzatába 1.5 millió frank van már erre a célra felvéve,* sőt a svájci államszövetség is 200.000 frankkal járult hozzá.

De nemesak Svájecnek, hanem Franciaország, Itália, Németország, sőt Ausztriának is már meg van a

TÖRÖK BÉLA ÉPÜLET- ÉS MŰLAKATOS-MESTER
BUDAPEST, VIII., ÜLLŐI ÚT 24. (SZENTKIRÁLYI U. SAROK)
Elvállal minden a lakatos-szakmába vágó munkákat. Vendéglői tűzhelyek gyártása és javítása.

maga idegenforgalmi irodája, sőt egyes helyen miniszteriума is, melyek bőséges anyagi eszközökkel felszerelve országaik érdekében nagyvonalú propagandát űznek.

Mindezek dacára mégis súlyos válságban van a svájci szállodás- és vendéglősipar. A nagy világegés őket sem kímélte meg és a svájci szállodások nehéz küzdelmet folytatnak ma már existenciájuk megtartásáért.

Mint H. Schmid, egy előkelő zürichi hotel igazgatója írja az egyik zürichi újságban, üresek a svájci előkelő luxushotelek és a kedves, otthonos turistaszállók. Az általános elszegényedés, a devizanehézségek úgyszólván lehetetlenné teszik a publikumnak az odautazást.

A lausannei megegyezés után remélnék egy kis fellendülést, bár ez ugyan még a jövő titka, mert ha a helyzet számukra sürgősen meg nem változik, a svájci szállodások és vendéglősök is a legsúlyosabb napoknak néznek elébe . . .

Budapesten már nem á la carte esznek.

A „Neues Wiener Journal“-ban J. Morgenstern érdekes cikket írt arról, hogy Budapesten az emberek már nem étkeznek étlap szerint. A cikk szerint a dunaparti nagy szállodák vendéglőiben menüket szolgálnak ki. Ilyenek jobb polgári vendéglőkben már 1 pengő 50 fillérért kaphatók. Sőt, említi Morgenstern, hogy a Rákóczi úton egy vendéglőben 60 fillérért húsos menüt hirdetnek. Mindez olyan időben, mikor a készthelyi földesúr, Festetich Tasziló herceg pesti palotájának gyönyörű kertjét egynegyed millió pengőért eladta filmfelvételi célokra a budapesti stúdióknak. Szóval mindenki spórol és összehuzódik és a budapesti előkelő szállodák az olcsó menüvel és hétvégi kedvezményes árakkal csábítják a publikumot, mely meg is ragadja az alkalmat és így a dunaparti nagy hotelek terrasszán a középosztály ebédel és ozsonnázik, ugyanott, ahová azelőtt csak a született és pénzarisztokraták jártak. Azelőtt itt a frakkos pincérek hada keringett és borsos árakat panaszolták, ma már itt is menürendszer dívik. A mágnás- és az országos kaszinóra is vonatkozik mindez, úgyszólván a Parkklub és a Lipótvárosi Kaszinóra is.

Ezen előkelő helyeken most többnyire csak polgári közönség jár és kávéért kér sok habbal és főleg olesón.

Mindenki spórol Budapesten. Sok ezer autórendszámot adtak vissza, a miniszteri autók is megszűntek, maga Károlyi miniszterelnök is a siklón megy fel a várba. (No de nem mindig.)

Nyugdíjgyesületünk

igazgatósága Malosik Ferenc elnöklete alatt legutóbb megtartott ülésén Bolgár titkár bejelentette, hogy a rendkívüli közgyűlés által eszközölt alapszabálymódosításokat a minisztérium változtatás nélkül jóváhagyta és így most már nőtlen tagoknál évi 3000 P, nős tagoknál pedig évi 6000 P a biztosítható nyugdíj legmagasabb összege. Bejelentette továbbá, hogy mind a tagsági díjak, mind az egyesület Aréna-úti székházának házbérjövödelmei a legpontosabban folynak be, a szék-

Károlyi Franck

a legideálisabb kávéízesítő!

Gyártja:

Franck Henrik Fiai R.-T.

Mosonszentjános

Budapest—Nagykanizsa.

házbán sem felmondott, sem üres lakás nincs. A mai rettenetes gazdasági viszonyok dacára elért fenti szép eredmény — mellyel manapság kevés egyesület dicsekedhetik — beszédes bizonyítéka nyugdíjgyesületünk prosperitásának és teljes megnyugvást nyújthat az egyesület tagjainak.

A bécsi vendéglősök viharos gyűlése.

Bécsből jelentik: A vendéglősök e hó 21-én délután a parlament előtt tüntetni akartak az áruforgalmi adók, továbbá a tea és kávé vámjának felemelése ellen. A tüntetés azonban elmaradt, mert a nemzeti tanács ülést tartott és ülés alatt a törvény tiltja felvonulások tartását a parlament mellett.

A mozgalom több mint 2000 résztvevője ezért tüntető gyűlést tartott, amely helyenként viharos lefolyású volt, mert különböző politikai csoportok voltak képviselve. A gyűlés után a résztvevők egyik csoportja a városháza elé akart vonulni, a rendőrség ebben megakadályozta őket. Csak küldöttséget engedtek be a parlamentbe, ahol az illetékes minisztereknek előadták a vendéglősipar panaszait.

100 üveg borra 135 üveg ásványvíz.

„A francia borok barátjainak társasága“ azt a fájdalmas felfedezést tette, hogy Párisban nagyon sok vendéglőben a közönség több ásványvizet fogyaszt, mint bort. Egyes helyeken az arány már 100 üveg borra 135 üveg ásványvíz. Vajjon nálunk milyen lehet ez az arány?

Javasolják, hogy külön jutalomban részesítsék azt a vendéglőst, ahol jó rábeszélőképeségével eléri azt, hogy a vendégek több bort, mint ásványvizet fogyasztanak.

Fix temetkezési segély és szanatóriumi ellátás-biztosítás.

Nyugdíjgyesületünk tagjai közül többen fordultak már hozzánk azon kéréssel, hogy nyugdíjukon kívül megfelelő temetkezési segélyt is szeretnének biztosítani, mások pedig ezenkívül még betegségük esetére óhajtanának maguknak és családjuknak szanatóriumi ápolást és ellátást mérsékelt díjért. A mai nyomasztó gaz-

Szállodák, vendéglők, kávéházak berendezését és fényezését (dukkózását) nitrocellulose anyaggal vállalja

Pecsek István

műasztalos

faipari vállalata

Budapest, IX. Liliom u. 52. Tel: J. 43-8-34

Fagylalt-apparátok, pultapparátok, fagyasztógépek és konzervátorok **legolcsóbban**
FALISZEK FÉLIX kádárüzem, Bpest, VI, Szondy u 66. (Bajza u old.)
 Saját készítményekért 5 évi jótállás!

Özv. WINDT MÁRTONNÉ

szállodai, vendéglői, kávéházi
személyzet elhelyező irodája

Budapest, IV. Irányi ucca 1. szám
Telefon: Automata 830-82.

dasági helyzetben fokozottabban szükséges, hogy előrelátók legyünk és így egy fix temetkezési segély, mint megbetegedésünk esetére pl. megfelelő szanatóriumi ápolás biztosítása elengedhetetlenül szükséges.

Egy 500 pengős fix temetkezési segélyért havi 1 P, 1000 pengős segélyért pedig havi 2 P volna fizetendő.

Ugyanesak ajánljuk 55-60 évnél nem idősebb kartársaink figyelmébe a betegségük esetére szóló szanatóriumi ápolás és ellátás biztosítását is, mivel ennek hiányában egy hirtelen beálló baleset, betegség, szülés avagy a szükségessé váló orvosi műtét épp a mai gazdasági helyzetben szinte elviselhetetlen gondot és költségeket okoz. A 4 pengő felvételi díjon kívül a belépő nőtlen tag havi 4, a nő, de gyermektelen havi 6, a többi nő tag pedig a gyermekek számára való tekintet nélkül havi 7.60 pengőt fizetne. Ezen minimális havi díjért már három havi tagság után, baleset esetén azonban azonnal is egy szabadon választható fővárosi szanatórium (Batizfalvy, Grünwald, János, Liget és Parkszanatórium) kétágyas szobájában évenként legfeljebb 45 napig igényelhető a tag, illetve a családtagok számára teljesen ingyen oly megfelelő ápolás és ellátás, amely e biztosítás hiányában legalább napi 15 pengő kiadást jelentene. A fenti havidíjban a fűtés, világítás, orvosi felügyelet, ápolás, kiszolgálás, gyógyszerek és gyógyászati segédeszközök, sőt még a személyzet borra-
valója is bennfoglaltatik és orvosi műtét szükségessége esetén egy 200 pengőig terjedhető honorárium megtérítés is igényelhető.

Mindazon kartársaknak tehát, akik haláluk esetére fix temetkezési segélyt avagy betegség esetére szanatóriumi ellátást és ápolást óhajtanak maguknak és családjuknak fenti minimális díjfizetés ellenében biztosítani, bármely köznapon d. u. 1-2 óra között a Nyugdíj-egyesület irodája (Ipartestület IX., Lónyai u. 22.) bővebb felvilágosítással készséggel szolgál, válaszbélyeges megkeresésre pedig azonnal válaszol.

A munkanélküliség nagysága Magyarországon.

A *Munkaadó Központ* most megjelent legújabb jelentése szomorú adatokat közöl a magyarországi munkanélküliség méreteiről. Jelentésében a munkanélküliségnek *kilenc évi háttérét* tárja föl a Munkaadó Központ a statisztikailag nyilvántartott tizenegy legjelentősebb iparágakban. E szerint *1923 végén a II legfőbb iparág 211.500 munkást foglalkoztatott, addig most ugyanezekben az iparokban csak 138.578 munkást foglalkoztatnak.* Tehát az utóbbi években a II legfőbb iparágban a *munkások 34.5 százaléka vesztette el kenyereit.*

A legnagyobb arányú a leépítés a *téglagyáraknál*, ahol 1923-ban még 15.000 munkást foglalkoztattak, ma azonban csupán 600 az itt dolgozó munkások száma.

Hasznos tudni,
hogy **SCHMIDTHAUER**

természetes **Igmándi**

késérővizéből felpohárral elegendő, de sok esetben már néhány evőkanállal is

Utasítás minden palackhoz mellékelve!

Kapható mindenütt!

azaz az akkori létszáma 3.87 százaléka. Nagy leépítés van a *faiparban* is, hol 9 év előtti 10.000 munkással szemben most csak annak 25 százaléka, 2500 munkás dolgozik. Az *építőiparban* a régi munkáslétszám 37.46 százaléka, a *bőrkikészítőknél* 43.20 százaléka, a *vas- és gépiparban* 44.64 százaléka, a *bányaiparban* 63.64, az *üvegiparban* 68, a *vegyészeti iparban* 69.45, a *bőrfeldolgozóknál* 72.70, a *grafikai iparban* 77.95, a *fővárosi malomiparban* 98.70 százaléka van foglalkoztatva a kilenc év előtti munkáslétszámmal.

Egyedül a textiliparnál tapasztalható a munkáslétszám emelkedése, amennyiben a 9 év előtti 22.000 munkással szemben a magyar textilipar ma 40.000 munkást foglalkoztat.

A magyar sonka diadala.

Alig néhány éve, hogy egy derék magyar asszony, Nedeczkyne gyéresi *Szász Margit* nagy célt tűzött maga elé: becsületet szerezni a magyar sonkának és ezzel kiszorítani piacunkról a prágai sonkát. Szerényen fogott a nagy munkához, azonban kitartó, lelkes munkájával elég hamar megközelítette célját. Nagy házaink és szanatóriumaink, majd a csemegekereskedések fölismerték a Szász-féle sonkák kiválóságait s az eredeti prágai sonkák helyett a Szász-féle gyógysonkát tálalták vendégeik elé, akik azóta más sonkát nem is fogadnak el.

Gyéresi Szász Margitnak *nemzetgazdasági* szempontból is derekas munkáját most egy nagy ipari szövetség méltatta és tüntette ki. Ugyanis az *Országos Iparos Szövetség*, amelynek elnökei gróf *Mikes János* megyéspüspök és dr. *Ugron Gábor* v. miniszter, gyéresi Szász Margitot „a magyar ipar pártolása és fejlesztése körül szerzett elismeréseül *aranyéremmel és díszoklevéllel* tüntette ki és biztosította, hogy munkájában teljes tekintélyével mindenkor támogatni fogja.

Örömmel emlékezünk meg erről a kitüntetésről.

EREDETI TOKAJI

borokat csak az őstermelőnél vásároljon, olcsóbb, mint bárhol. — Ingyen kóstoló. — Budapest, VIII., József ucca 32. szám. Özv. dr. Tóth Elekné.

STENDEL KÁROLY ÉS TÁRSAI

betörésmentes pénzszekevény, falitrezor
páncélterem és ajtó, ablak védőrács művek

IX., MESTER U. 13. TELEFON: 395-40.

Központi iroda: Pannonia u.26. Tel.: 20-0-40.

Ha avatatlan kezek pénzszekevényéhez, falitrezorjához akár lűrés vagy olvasztással, vagy bármely módon erőszakkal nyulna, készülékünk, amelyben nincsen villamosáram, azonnal kétszeri erő: csengő- és szirénajelzést ad le tetszésszerinti helyen. Ugyanez vonatkozik a mi ajtó- és ablakvédőrácsainkra is. Minden régi pénzszekevényt és trezort a mi, az egész világon szabadalmazott eljárásunkkal alakítunk át. Mérsékelt árak.

Az alkalmazottak be- és kilépését jelentsd az Ipartestületben!

Szt. LUKÁCS gyógyfürdő és gyógyszálló
a reumás betegek évszázados gyógyhelye.

Télen, nyáron nyitva
Tel.: 56-0-80.

mert gyéresi Szász Margitban) hajdani nagyasszonyaink energiája ujult ki, aki céltudatos akarással, következetes munkával úgyszólván semmiből oly eredményt produkált, amely minden elismerésre méltó.

Fuchs Oszkár ü. v. megbízható pincérügynökségét (VIII., Rákóczi út 55. Tel.: 324-59) azzal ajánljuk kartársaink figyelmébe, hogy fenti ügynökség működéséről ügyfelei köréből kielégítő információkat nyertünk. Az ügynökség úgy helyben, mint vidékre minden vendéglői és szállodai személyzetet azonnal közvetít.

Berényi János kárpitosmester jóhírű kárpitosüzemét (IX., Bokréta ucca 10.) azzal ajánljuk kartársaink szives figyelmébe, hogy nevezett üzem a lehető legjutányosabb áron végez minden kárpitosmunkát, még pedig igen megbízható, elsőrangú anyagból és kivitelben.

Fürst Bernát színházi és varietéügynökség VII., Hársfa ucca 40. régi előnyösen ismert irodája, mely legkedvezőbb feltételekkel közvetít kartársaink részére jazz-, cigány- és szalonzenekarokat és zongoristákat, felajánlotta, hogy péceli Otthon alapunk javára juttatja a mindenkorai közvetítési díjak összegének 2%-át. Kérjük kartársainkat, hogy ezt a körülményt szem előtt tartva, a Fürst ügynökséget vegyék igénybe, valahányszor zenekarokra, vagy szólista zenészekre van szükségük.

A Fürst ügynökség egyébként a Magy. Cigányzenészek Orsz. Egyesületének hivatalos közvetítő irodája is.

Tapétát vásároljanak kartársaink lehetőleg Weichner tapéta-üzemnél (IV., Aranykéz u. 4.), mert a Weichner cég, a nála iparostársaink által eszközölt bevásárlások árából 2 százalékot a péceli „Otthon” alap javára juttat. Egyébként is melegen ajánljuk ezt az olcsó árairól és kiváló megbízható árujáról ismert céget, mely számos kartársunk szállítója.

Fein Jenő régi, jóhírű szállodai, vendéglői és kávéházi személyzet-elhelyező irodáját (VII., Rákóczi út 80. Tel.: J. 394-64.) a legmelegebben ajánljuk kartársaink figyelmébe, mint egyikét azon kevés hasonló ügynökségeknek, melyek teljesen megbízhatók.

NYILATKOZAT.

Az a híresztelés, hogy a Szikvizgyárosok a f. hó 17-én megjelent rendeletet áremelésre akarják felhasználni alaptalan. Mert éppen ellenkezőleg elhatároztuk, hogy árainkat egyáltalán nem emeljük.

A Budapesti Szikvizgyárosok
Egyezménye nevében:
ifj. Süsz Sámuel elnök.

HEIM GYULA asztalos- és kádármester
faáru raktára

Budapest, VIII., Baross ucca 10. — Telefon: József 41-4-02.

Mendly Gyula festőművész

szobafestő, mázoló, diszletfestő és bútorfényező üzeme
Budapest, VI., Benczur ucca 2. Telefon: 21-4-40.
(Gundel „Szent Gellért” éttermek állandó szállítója.)

**HELLER SAJTOK
IZLETESEK**

A „Tündérlak” nagyvendéglő

erős nyári üzlet a Gellérthegyen, házzal és 840 négyszögöles telekkel, remek kilátással a fővárosra ELADÓ.

Bővebbet a tulajdonosnál: II., Kapás u. 35.

GERŐ ANDOR

parkét és padlózási vállalata

Elvállalja mindennemű padló készítését és javítását
Budapest, VII., Rottenbiller-u. 12. Tel.: J. 361-10.

BUKOVA LAJOS

épületüveges és képkeretező

Budapest, IX., Lónyay ucca 46. Telefon: 870-26.

Springut Henrik

tojás-nagykereskedő

Budapest VI, Vasvári Pál u. 11. Tel. A. 217-54.
Számos budapesti kávéház, étterem és vendéglő
állandó szállítója.

Renoválási munkálatok.
Vendéglői és szállodai festésekben speciálista.

özv. Vöröscsáky Imréné

mázoló, VIII., Baross ucca 82. Telefon: J. 32-4-38

TAPÉTAK legolcsóbban
WEICHNERNÉL
Budapest IV Aranykéz ucca 4. — Telefon: 82-0-29.

Legmodernebb forma! Legjobb Teljesítmény! Legnagyobb tartósság! Legprecízebb ellenőrzés! „ANKER” ellenőrző Pénztár. Hanser Károly műszaki és kereskedelmi papíráru gyár. Budapest, III., Bécsi-út 42.
Alapítási év: 1867.
Telefon: Aut. 624-97.

„ÁRKÁD” FINOM SÜTŐDE
Bpest, VII Dohány u. 22-24. Tel. J. 42-537
Kenyer és sütemény különlegességek.

Modern konyhaüzemben nélkülözhetetlen a szab. „EXPRESS” kész réteslap
Gyártja: **Express réteslapüzem** Budapest, VII., Peterdy ucca 38. Telefon: 40-6-84.

Villamosvilágítási, erőátviteli és jelzőberendezések szerelése
és raktára. — Izzólámpák és rádiók.
SZOMMER MIKLÓS, V., Honvéd ucca 18. Telefon: 24-9-03.

Ifj. Rutterschmidt Károly
gőzüzemre berendezett sütődéje

Budapest, IV., Váci uca 55. Tel: Aut. 840-42
A főváros legelőkelőbb éttermeinek állandó szállítója. (Egész napon át friss sütemények.)

Budapesti nagy gőzmosóda és fehérnemű kölcsönző vállalat

Budapest, VI., Lőportár uca 14a — Telefon: Aut. 933-32.
Méltányos kölcsöndíjért ajánl éttermek, kávéházak részére: abroszt, asztalkendőket, pincérkabátot, pincértörülőt, konyharuhát. Pontos kiszolgálás. — Házhoz szállítás. — Autószállítás.

Erigler
réz-, alumínium-, nickel-
és rozsdamentes acél-
edények gyára
Bpest, VIII., Koszorú-u. 12.
Telefon: 36-8-24.
Pinceszék

A legelőkelőbb szállodák, intézetek, vendéglők állandó szállítója.

Szikvíztankok és sörkímérő készülékek gyára.
Egy darabból készült hitelesített, ónozott vörösréz ürmértékek.

ZIMMER FERENC

HALKERESKEDELMI R.T.

Budapest, Központi Vásárcsarnok. Tel.: A. 854-48

FIÓKÜZLETEK: V., Gróf Ti-za István u. 10. Tel.: A. 816-79.

VII., Rákóczi út 90. Telefon: J. 304-84.

IRODA: VIII., Horánszky utca 19. l. em. Tel.: J. 335-39.

Fővárosi Sörfőző R. T.

Fősör Maláta Pezsgő

és

Mátyás Király (világos)

sörkülönlegességei **mindenütt** kaphatók.

Mosás kg. 36 fillér

100 kg. felül további engedmény. A ruha kiméleteért az új és legmodernebb berendezés garántál.

KIRÁLY GŐZMOSÓDA, festő és vegytisztító
IV., Magyar uca 3. Telefon: 851-29. Autószállítás díjtalan.

HIRDETŐINK SZAKKATALÓGUSA

Mielőtt beszerzéseket eszközölné sziveskedjék **hirdetőinktől** ajánlatot kérni az alant felsorolt

CSEMEGESAJTOK:

„Derby“ Sajt- és Vajtermelő Rt.
VII., Kerepesi-út 62. Tel.: 960-85.
Pusztadőri sajtok, gyár: Dörnyapallan (Tolna-megye). Vezérképviselő: Budapest, VII., Wesselényi u. 49. (Stanesku Gyula). Telefon: 366-76.

BORNAGYKERESKEDŐK:

Popper Mór és Lipót Rt., Bpest, X., Előd-u. 8.
Telefon: J. 35-9-78. Alapítva 1869. évben

Borkereskedelmi és Mezőgazdasági Részvénytársaság (vezérigazgató: Klaber Miksa) pincészete:
Budafok, Petőfi u. 16, Városi iroda: Bp., V., Arany János u. 10. Tel: 142-62.

FESTŐK ÉS MÁZOLÓK:

Mendly Gyula festő, mázoló és butorfényező üzem: VI., Benczur u. 2.

FÉMEDÉNYEK ÉS ALPACCA EVŐESZKÖZÖK:

Schulz Lipót alpacca- és fémáru gyár,
VI., Rózsa-u. 109. Telef: 250-69.

GŐZMOSÓDÁK:

Hattyú Gőzmosó és Fehérnemű Kölcsönző Vállalat, Budapest, VII., Klauzál u. 8.
Telefonok: J. 385-58, J. 385-59.

HALKERESKEDŐK:

Zimmer Ferenc Rt., VIII., Horánszky-u. 19
Tel.: 335-39

RÉZ- ÉS VASBÚTOROK:

Vanczák acél- és rézbútorgyár
VII., Csányi u. 12. Tel.: 451-70.

JÉGSZEKRÉNYEK ÉS SÖRKIMÉRŐKÉSZÜLÉKEK:

Klement András jégsekreány és sörkímérő-készülékek gyára, Budapest, VII., Király uca 27. Telefon: J. 40-1-10.

Jéllcs Pál jégsekreány és vendéglői berendezések üzeme, VII., Kazinczy uca 6/b.

KÁRPITOSOK:

Berényi János, IX., Bokréta uca 10.
Weichner József tapéta-üzem, IV., Aranykéz u. 4.

MÁRVÁNYIPAR:

Kronemer Dávid, Budapest, X., Szállás uca 44.
Telefon: 41-2-43

NITROCELLULOZE, FÉNYEZÉS (DUKKOZÁS):

Pecsek István, IX., Liliom uca 52.
Telefon: J. 43-8-34.

PINCEGAZDASÁGI CIKKEK:

Nagy Ignác, VII., Károly-körút 9. Tel: 415-15.
Cifka József, V., Vilmos császár-út 48.
Tel.: 228-92.

PINCÉRÜGYNÖKSÉGEK:

Fuchs Oszkár ú. v. Pincérügynökségi iroda,
Budapest, VIII., Rákóczi út 55. Tel: 324-59.

Fővárosi Pincérügynökség, ú. v. Szántó Gyula,
Budapest, VIII., Rákóczi út 13. Tel. J. 43-2-14.

Fein Jenő ú. v. elhelyező iroda,
VII., Rákóczi út 80. Tel.: J. 39-4 64

PORTAL- ÉS BUTORASZTALOSOK:

Pecsek István, IX., Liliom uca 52.
Telefon: J. 43-8-34.

SIRKÓBESZERZÉS:

Szabó és Zanotti,
Budapest, X., Kőbányai út 43/b.

SÜTŐDÉK:

„Árkád“ finom sütőde, Bp., VII., Dohány u. 22-24. Tel: J. 425-37
Fischer Zsigmond, VIII., Madách-u. 27.

SZÖNYEGJAVÍTÁS:

Szönyegjavítás, mosás, Preis Kató,
Rákóczi út 30. Telefon: 40-4-23.

TÉSZTAGYÁRAK:

Export tarhonya- és tésztagyár,
Budapest, IX., Közraktár u. 28. Tel. 877-6-78.

TÚZIFA ÉS SZÉN:

Ringwald Sándor, Budapest, X., Belső Jász-berényi út 14. Telefon: Kőbánya 76-64.

ÜZLETBERENDEZÉSEK:

„Mercur“ bútorgyár és beraktározás
Bendre Károly, VII., Hársfa uca 1.
Telefon: 45-9-37.

VENDÉGLŐI TŰZHELYEK:

Török Béla mulakatos és tűzhelygyártó,
Bpest, VIII., Üllői út 24.

ZENE- ÉS ARTISTAÜGYNÖKSÉG:

Fürst Bernát, VII., Hársfa u. 40.
A Magyar Cigányzenészek Orsz. Egy. hivatalos közvetítő irodája